

Egyszerű osztókalkuláció

Az időszak összes költsége 900.000 Ft, nyitó befejezetlen termelés értéke 150.000 Ft, a záró befejezetlen termelés értéke 250.000 Ft. Az időszakban 800 db termék készült el.

Határozza meg a termék önköltségét!

$$\text{Önköltség} = (150.000 \text{ Ft} + 900.000 \text{ Ft} - 250.000 \text{ Ft}) / 800 \text{ db} = 1.000 \text{ Ft/db}$$

Egyenértékszamos osztókalkuláció

Egy vállalkozás 25.000 db terméket állított elő 2.700.000 Ft költséggel. Az „A” termékből 10.000 db-ot (egyenértékszám 0,7), a „B” termékből 12.500 db-ot (egyenértékszám 1,0), a „C” termékből 2.500 db-ot (egyenértékszám 1,2). Vezértermék a „B” termék.

Határozza meg a termékek önköltségét!

$$\text{Összes termelés} = 10.000 \times 0,7 + 12.500 \times 1,0 + 2.500 \times 1,2 = 7000 + 12500 + 3000 = 22.500 \text{ db}$$

$$\text{Vezértermék önköltsége} = 2.700.000 \text{ Ft} / 22.500 \text{ db} = 120 \text{ Ft/db}$$

$$\text{„A” termék önköltsége} = 120 \text{ Ft/db} \times 0,7 = 84 \text{ Ft/db}$$

$$\text{„B” termék önköltsége} = 120 \text{ Ft/db} \times 1,0 = 120 \text{ Ft/db}$$

$$\text{„C” termék önköltsége} = 120 \text{ Ft/db} \times 1,2 = 144 \text{ Ft/db}$$

Pótlékoló kalkuláció

Egy vállalkozás háromféle terméket állít elő. A termékek gépköltség nélküli közvetlen költsége 4.000.000 Ft, 6.000.000 Ft illetve 5.000.000 Ft. A termelt mennyiség 200, 300 illetve 100 db. A termékeket három üzemben állítják elő. Az üzemek gépköltsége 800.000 Ft, 1.100.000 Ft, valamint 1.000.000 Ft. Az egyes termékek előállításához az alábbi adatok állnak rendelkezésre.

Gépóraigény (gó/db)	T1	T2	T3
1. üzem	3	2	4
2. üzem	3	1	2
3. üzem	5	4	3

Határozza meg a termékek közvetlen önköltségét!

Megnevezés	Gépköltség (Ft)	Teljesítmény (gó)	Pótlékkulcs (Ft/gó)= Gépköltség/Teljesítmény
1. üzem	800.000	$200 \times 3 + 300 \times 2 + 100 \times 4 = 1.600$	$800.000 / 1.600 = 500$
2. üzem	1.100.000	$200 \times 3 + 300 \times 1 + 100 \times 2 = 1.100$	$1.100.000 / 1.100 = 1000$
3. üzem	1.000.000	$200 \times 5 + 300 \times 4 + 100 \times 3 = 2.500$	$1.000.000 / 2.500 = 400$

$$\text{T1 termék közvetlen önköltsége} = 26.500 \text{ Ft/db}$$

$$\text{Gépköltség nélküli közvetlen költség: } 4.000.000 \text{ Ft} / 200 \text{ db} = 20.000 \text{ Ft/db}$$

Felosztott gépköltség:

$$1. \text{ üzem gépköltsége } 3 \text{ gó/db} \times 500 \text{ Ft/gó} = 1.500 \text{ Ft/db}$$

$$2. \text{ üzem gépköltsége } 3 \text{ gó/db} \times 1.000 \text{ Ft/gó} = 3.000 \text{ Ft/db}$$

$$3. \text{ üzem gépköltsége } 5 \text{ gó/db} \times 400 \text{ Ft/gó} = 2.000 \text{ Ft/db}$$

$$\text{T2 termék közvetlen önköltsége} = 23.600 \text{ Ft/db}$$

$$\text{Gépköltség nélküli közvetlen költség: } 6.000.000 \text{ Ft} / 300 \text{ db} = 20.000 \text{ Ft/db}$$

Felosztott gépköltség:

$$1. \text{ üzem gépköltsége } 2 \text{ gó/db} \times 500 \text{ Ft/gó} = 1.000 \text{ Ft/db}$$

$$2. \text{ üzem gépköltsége } 1 \text{ gó/db} \times 1.000 \text{ Ft/gó} = 1.000 \text{ Ft/db}$$

$$3. \text{ üzem gépköltsége } 4 \text{ gó/db} \times 400 \text{ Ft/gó} = 1.600 \text{ Ft/db}$$

Felhasznált források:

Dr. Musinszki Zoltán – Pál Tiborné dr. (2011): Költségrendszerek kialakítása és fejlesztése. Nemzeti Tankönyvkiadó

Körmendi Lajos – Tóth Antal (2011): A controlling alapjai. SALDO, Budapest

T3 termék közvetlen önköltsége = 55.200 Ft/db

Gépköltség nélküli közvetlen költség: 5.000.000 Ft/100 db = 50.000 Ft/db

Felosztott gépköltség:

1. üzem gépköltsége 4 gó/db x 500 Ft/gó = 2.000 Ft/db

2. üzem gépköltsége 2 gó/db x 1.000 Ft/gó = 2.000 Ft/db

3. üzem gépköltsége 3 gó/db x 400 Ft/gó = 1.200 Ft/db

Tevékenységalapú költségszámítás

Egy feldolgozóipari vállalkozás műanyag termékeket gyártó üzletágára a következő tárgy és tervévi információk állnak rendelkezésre:

Tárgyév	Termékek		
	A	B	C
Értékesített mennyiség (db)	25000	40000	50000
Eladási ár (Ft/db)	500	400	1050
Közvetlen önköltség (Ft/db)	260	250	600
Gépóra felhasználás (gó/100 db)	6	4	10

A gépköltségek (felosztásuk a gépórák arányában történik):

	Ft	Reagálási fok
Energiaköltség	11.000.000	1,0
Fenntartás	4.200.000	0,8
Gépi fogyóanyag	3.150.000	0,9
Értécsökkenés	1.800.000	Külön tervezendő!

Információk a következő évi terv készítéséhez:

A vállalkozás gépi kapacitását 16%-kal tudja növelni. Az értécsökkenési leírás tervezett összege 1.800.000 Ft. A fajlagos gépóra igény nem változik. A közvetlen költség anyagár változás és bérfejllesztés következtében 5%-kal emelkedik. A vállalkozás árváltozást is tervez, a következők szerint „A” termékénél +10%, „B” termékénél +8%, „C” termékénél -50 Ft. A közvetett költségek összege a tárgyévben 27.900.000 Ft volt, reagálási foka 0,65, tervezésüknél költségjellemző az árbevétel. A tervezéshez az értékesítési osztály a következő információkkal szolgált:

Termék	Eddig visszaigazolt megrendelés (db)	Összes várható megrendelés (db)
A	30.000	55.000
B	25.000	50.000
C	15.000	42.500

Mekkora a tárgyévi és a tervévi gépóra felhasználás? Jelölje meg a helyes választ!

- a) Tárgyévben 9396 gépóra, tervévben 8100 gépóra.
- b) Tárgyévben 8100 gépóra, tervévben 9396 gépóra.
- c) Tárgyévben 16200 gépóra, tervévben 18792 gépóra.

Mekkora lesz a gépköltség a kapacitásnövekedés függvényében a tervévben? Töltse ki a táblázatot forintban!

Energiaköltség	
Fenntartás	
Gépi fogyóanyag	
Értécsökkenés	
Összesen	

Felhasznált források:

Dr. Musinszki Zoltán – Pál Tiborné dr. (2011): Költségrendszerek kialakítása és fejlesztése. Nemzeti Tankönyvkiadó

Körmendi Lajos – Tóth Antal (2011): A controlling alapjai. SALDO, Budapest

Állapítsa meg a termékek gazdaságossági rangsorát a fedezeti hányad alapján! Töltse ki a táblázatot a megadott mértékegységek szerint! A fedezeti hányadot két tizedes jegyre kerekítve adja meg!

Megnevezés	Mértékegység	Termékek		
		A	B	C
Közvetlen költség (gépköltség nélkül)	Ft/db			
Gépköltség	Ft/db			
Közvetlen költség összesen	Ft/db			
Eladási ár	Ft/db			
Fedezet	Ft/db			
Fedezeti hányad (Fedezet / Eladási ár)	%			
Gazdaságossági rangsor	-			

A gépköltség számításának alapja a tervévi fajlagos gépköltség: 22.901.200 Ft / 9396 gépóra = 2437 Ft/gó

Állapítsa meg a termékek gazdaságossági rangsorát az egy gépóra jutó fedezet alapján! Töltse ki a táblázatot, a fajlagos fedezetet egésze kerekítse!

Megnevezés	Mértékegység	Termékek		
		A	B	C
Egy gépóra jutó fedezet	Ft			
Gazdaságossági rangsor	-			

Mekkora kapacitás szükséges a tervében megrendelt és visszaigazolt termékek előállításához? Jelölje meg a helyes választ!

- a) 10192 gépóra
- b) 4300 gépóra
- c) 5096 gépóra

Mekkora a megrendelt és visszaigazolt termékek előállítása után fennmaradó kapacitás? Jelölje meg a helyes választ!

- a) 10192 gépóra
- b) 4300 gépóra
- c) 5096 gépóra

Töltse ki az alábbi táblázat hiányzó adatait!

Termék	Megrendelés (db)			Fajlagos gépóra (gó/db)	Összesen
	Összes várható	Eddig visszaigazolt	Fennmaradó		
A	55000	30000		0,06	
B	50000	25000		0,04	
C	42500	15000		0,1	
Összesen	147500	70000		-	

Eléri-e a még rendelkezésre álló kapacitás az összes várható megrendelés teljesítéséhez szükséges kapacitást? Jelölje meg a helyes választ!

- a) Igen
- b) Nem

Melyik termékből fognak kevesebbet előállítani és mekkora gépóra szükséglettel? Jelölje meg a helyes választ!

- a) „C” termékből, 2750 gépóra szükséglettel.
- b) „C” termékből, 2596 gépóra szükséglettel.
- c) „B” termékből, 1000 gépóra szükséglettel.

Hogyan alakul az optimális termelési program? Jelölje meg a helyes választ!

- a) „A” termék 55.000 db, „B” termék 50.000 db, „C” termék 40.960 db.
- b) „A” termék 55.000 db, „B” termék 50.000 db, „C” termék 42.500 db.
- c) „A” termék 30.000 db, „B” termék 25.000 db, „C” termék 15.000 db.

Hogyan alakul az optimális termelési program alapján várható fedezet és eredmény? Töltse ki az alábbi táblázat hiányzó adatait a megadott mértékegységek szerint!

Termék	Optimális program (db)	Fajlagos fedezet (Ft/db)	Összes fedezet (Ft)
A			
B			
C			
Összesen			
Közvetett költségek			
Eredmény			